

Spørgsmål 29:

Ministeren bedes kommentere pjecen »Nitrat i vand«, udarbejdet af Landskontoret for Planteavl, februar 1985.

Svar:

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, der har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»Pjecens fremstilling af problemstillingerne er ikke helt i overensstemmelse med den viden, vi har i dag.

Det oplyses i pjecen, side 3 øverst, at grundvandets nitratindhold i Vestjylland er steget, hvorimod der for Øerne øst for Storebælt ikke er nogen tydelig tendens til stigning. Miljøstyrelsen skal hertil gøre opmærksom på, at der sker en stigning i grundvandets nitratindhold såvel i Jylland som på Øerne øst for Storebælt. Der kan henvises til miljøstyrelsens redegørelse om nitrat i drikkevand og grundvand fra oktober 1983.

Opgørelsen af kilderne til nitratforureningen svarer til dem, der er anført i miljøstyrelsens belastningsopgørelse fra februar 1983.

Det anføres, at 35 pct. af nitratmængden kommer fra spildevand, 40 pct. fra landbrugsarealerne og 25 pct. fra landbrugsejendomme og anden spredt bebyggelse. For fosfors vedkommende anføres, at 85 pct. kommer fra spildevand, og hovedparten af de resterende 15 pct., som ender i vandløb, stammer fra lagring af husdyrgødning.

I NPO-redegørelsen, der dels er nyere dels mere omfattende, opereres der med andre tal. Ud fra NPO-redegørelsens side 11-13 kan det beregnes, at for kvælstofs vedkommende kommer ca. 11 pct. af det samlede tab til omgivelserne (overfladevand og grundvand) fra spildevand, ca. 1 pct. fra dambrug og ca. 88 pct. fra landbruget, heraf ca. 20 pct. som gårdbidrag. Ser man alene på tilførslen til vandløb og søer, kommer ca. 7 pct.

fra spildevand, ca. 2 pct. fra dambrug og resten fra landbrug.

De anførte tal for fosforbelastningen svarer til NPO-redegørelsens, hvis man ser på den samlede tilførsel til overfladevand. Ser man alene på vandløb og søer, er gårdbidragets andel på ca. 35 pct.

På de følgende sider i pjecen gives der nogle årsager til nitratudvaskningen. Der peges bl.a. på, at handelsgødningsforbruget kun har en meget beskedent indflydelse på udvaskningens størrelse ved almindelig markdrift. I besvarelsen af spørgsmål 16 (B 65) har miljøstyrelsen nærmere vurderet, hvilken betydning handelsgødningsforbruget kan have på udvaskningen.

Det anføres i pjecen (side 5), at hovedårsagen til kvælstofudvaskningen er frigørelse fra jordens organiske lager i perioder, hvor der ikke er afgrøder, der kan udnytte kvælstoffet. Det er korrekt, at afgrødevalget har en meget stor betydning for udvaskningens størrelse, men man bør dog ikke undervurdere betydningen af en dårlig udnyttelse af f.eks. husdyrgødning.

Med hensyn til afgrødevalg kan følgende oplyses: Kornarealet er siden 1950 steget fra 42 pct. til 62 pct. af det samlede landbrugsareal, arealet med rodfrugter er faldet fra 19 pct. til 8 pct. og græs- og grøntfoderarealet fra 36 til 23 pct. Udvasningen fra en kornmark er betydeligt større end fra en mark med rodfrugter eller græs. Overgangen fra vårsæd til vintersæd på en stor del af kornarealet i de seneste år må forventes at have en vis positiv effekt, idet vintersæd om efteråret kan optage noget kvælstof. Hvor stor denne positive effekt er, kan ikke vurderes med den nuværende viden; men en nyetableret vintersædsmarks evne til at optage kvælstof må nok forventes at være relativt beskedent.

På side 9 i pjecen vises en principskitse for gødsningens indflydelse på udbytte og udvaskning, baseret på hvedeforsøg. Denne